

Høring om forslag til endringer i alkohollovgivningen

Ref: 200904256-/HHR

23.09.2009

Oslo 22.12.2009

Sunkissed / Ola Smith-Simonsen

Thor Olsensgate 5a

0177 Oslo

Vi registrerer at det, ved siden av statlige, kommunale, fagforening og forskningsinstanser, er et bredt utvalg av organisasjoner som jobber mot rus, samt enkelte næringsinteresser, som er listet blant høringsinstansene. Ikke en eneste av de mange kulturaktørene som direkte berøres av forslaget, eller representanter for disse, er inkludert. Vi i Sunkissed drister oss likevel til å mene noe om dette, da forslaget vil ha tydelige konsekvenser for oss og vår del av utelivsbransjen.

MVH

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ola Smith-Simonsen', with a stylized, cursive script.

Sunkissed v/ Ola Smith-Simonsen

Høringssvar – Del 1: Effekt på vår organisasjon

1.1 Vår bakgrunn

Sunkissed er en månedlig klubbkveld på Blå i Oslo. Vi har hold på siden August 2000. Klubben er drevet idealistisk av en gruppe på om lag ti personer. Formålet er å bringe viktige artister innen elektronisk dansemusikk til Oslo, og levere et internasjonalt kvalitetsarrangement for elektronisk musikk i Norge. Klubben inkluderer også en årlig Sunkissed:live kveld hvor fokuset er på norsk elektronisk musikk.

Sunkissed har gjennom årene opparbeidet seg et solid renommé både i Norge og internasjonalt. I Norge har Sunkissed har vært nominert til fire Oslo Priser, og vunnet to ganger. Vi har samarbeidet i flere år med Øya festivalen og har levert tre kvelder under Øya Natt hvert år siden 2005. Andre festivaler vi har samarbeidet med inkluderer Oslo Jazzfestival, Molde Jazzfestival, Hovefestivalen, Oslo Live og Slottsfjellfestivalen. Samtlige involverte større egenproduksjoner for festivalene. I 2010 vil Sunkissed samarbeide med blant annet By:larm, Øya festivalen, Oslo Live og Festspillene i Bergen.

Norske artister vi har jobbet med inkludere et stort spekter, fra jazz og elektronika artister som Bugge Wesseltoft, Nils Petter Molvær, Hanne Hukkelberg, Kim Hiorthøy m.fler via "kjerneartister" som Lindstrøm, DiskJokke, Todd Terje, Mungolian Jet Set, Biosphere, Bjørn Torske m.fler til rockeband som inkluderer Turboneger, Satyricon og King Midas, Magne F og mange andre.

Med Sunkissed:live har vi samarbeidet over flere år med BBC Radio 1, og levert over 12 timer radio på den viktige engelske kanalen, i tillegg til større innslag på BBC Radio 3. Vi har samme sammenheng samarbeidet med Den

Norske Ambassade i London, blant annet med et av de største arrangementene i utlandet som markerte 100 års jubileet i 2005 (Sunkissed:Live på Fabric i London).

Sunkissed har holdt faste spillejobber på Fabric i London siden 2003, (Fabric har i mange år vært kåret som den viktigste klubben i verden). De siste årene har Sunkissed også hatt faste kvelder på Robert Johnson i Frankfurt og gjestet Panorama Bar i Berlin (klubbene er rangert som de to beste i Tyskland og topp ti i verden). Til utlandet jobber Sunkissed fast med å ta med oss og presentere våre norske kjerneartister. Sunkissed ga også i 2007 ut en kritikerrost miks CD på SmalltownSupersound hvor alle sporene involverte norske artister på en eller annen måte.

Til Norge har Sunkissed hentet inn mange av de viktigste artistene innen vår sjanger som Ricardo Villalobos, Booka Shade, Richie Hawtin, LCD Soundsystem, Matthew Herbert, Matthew Johnson. Over tid har Sunkissed blitt et unikt og viktig knutepunkt både for norske artister i Norge, og for å knytte den internasjonale elektroniske klubb scenen til Norge.

De siste årene har klubben i gjennomsnitt hatt over 12 000 besøkende, og Sunkissed har blitt en viktig og stabil del av det kulturelle tilbudet i Oslo.

1.2.1 Konsekvens analyse for Sunkissed – Økonomi

Sunkissed er et kulturelt tilbud som forgår på nattestid. Klubben åpner generelt klokken 22:00 og slutter rett etter 03:00 (slik at publikum er ute før 03:30). Et kutt på en time utgjør 20% av åpningstiden. Vår kjernetid er fra midnatt til 03:00. Omlag 70% av våre gjester ankommer mellom midnatt og

02:30 da innslippet stenger. Med en time mindre vil innslipp stenge 01:30 og prosentvis mister vi en tredjedel av vår kjernetid.

En time mindre har to tydelige konsekvenser for våre inntjeningsmuligheter:

A) Tapet av tid er såpass stort at det sannsynliggjør et større tap i besøkstall. Våre gjester kommer allerede ut tidligere enn på andre tilsvarende arrangement, og det lite sannsynlig at vi får folk til å tilpasse seg videre. B) Tidstapet er også såpass stort at det vil legge press på billettpris. I Trondheim er det nærmest umulig å forsvare billettpris på klubb over 50kr. Vi er avhengige av 150kr.

Sunkissed er drevet på idealistisk grunnlag. Vi har store utgifter i forbindelse med både produksjon og artist honorarer, men vi er i dag heldige som driver med en stor grad av stabilitet. Marginen er allikevel slik at vi ikke tåler å tape mer enn 10% av billettinntektene våre uten at det får konsekvenser. Tapet av tid er drastisk og vi antar at som en konsekvens av kortere vindu og press på verdien av billetten vil vi tape mellom 20% og 30%.

1.2.2 Konsekvens analyse for Sunkissed – Artistisk

02:00 til 03:00 er vår artistiske kjernetid. Elektronisk klubbmusikk er ikke låtbasert slik som pop eller rock, men bruker musikk over tid til å bygge opp under stemninger, få folk på dansegulvet, og dra folk med inn i musikken. Den siste timen på Sunkissed er den tiden hvor musikken garantert har lokket fram en felles forståelse, både mellom publikum og artist. Og i gode øyeblikk er dette fellesskapet like følt som musikken, og noe magisk oppstår. Alle som har vært på en bra konsert kjenner til denne følelsen.

Enkelte har med frekhetens nådegave spurt retorisk 'hva vi skal med den siste timen?'. Man kan like gjerne spørre hva skal man med den siste episoden i en serie, det siste kvarteret av en film, de siste fem låtene av en konsert, eller det siste kapitlet i boka. Man dør ikke, men mye, om ikke hele poenget er fort tapt.

Det er slik i dag at våre utenlandske gjester begynner rett etter 01:00. Spilletid for utenlandske gjester er alltid kontraktert til to timer eller mer, som er standard. Dansegulvet er i gang ved midnatt. Det betyr at våre norske artister som varmer opp også får spille for et betydelig publikum fra midnatt til 01:00. Dersom vi må stenge 02:00 vil gjesteartister starte ved midnatt, og de norske artistene vil miste all kjernetid.

1.3 Konklusjon av vår konsekvensanalyse

Vi ser ikke at det er kunstnerisk eller økonomisk forsvarlig å fortsette Sunkissed dersom våre rammer kuttes slik dette forslaget legger opp til. Oslo vil tape en betydelig kulturaktør.

Høringssvar – Del 2: Andre betraktninger

2.1 Vi er en del av løsningen

Mange har, slik som oss i Sunkissed, valgt å bo i Oslo fordi byen er en hovedstad med et bredt kulturtilbud, og et fungerende natteliv. Vi vet vi dessverre får følge av andre seriøse kulturaktører når vi konkluderer mot videre drift ved kutt på en time. Vi er med på å gjøre byen et bra sted å gå ut, vedtas forslaget slik det står vil Oslo miste en viktig del av det som gjør byen til et bra sted å bo, og et spennende sted å gå ut nattestid.

Som en av Oslos seriøse kultur aktører vet vi også at vi har vært en del av løsningen på voldsproblematikken i byen. Dette støttes ikke bare av en Australsk undersøkelse på sammenhengen mellom kulturtilbud på utesteder og vold, men er tydelig i våre egne erfaringer. På tross av et betydelig publikum har vi få problemer med overstadig berusede personer og vold generelt. Etter nesten ti år kan jeg telle på én hånd alle de voldsepisodene jeg selv har vært vitne til. Gjennom årene har vi også bygd opp betydelig kompetanse på vaktfeltet, og når det gjelder publikumshåndtering.

Stortinget kan velge å stenge byen klokken 02:00, men kan ikke bestemme hvor folk går videre. Jeg tviler ikke på at forslagstillerne, og mange av høringsinstansene, har vært med politiet nattestid og betraktet byens problemområder. Men jeg undrer om man har vært ute på byen med de som faktisk er ute på byen, og spurt hva konsekvensen er for dem.

2.2 Uheldige konsekvenser av tidligere stengetid.

I dag drar omlag halvparten av de som er ute på byen klokken 02:00 hjem før det stenger. Det følger naturlig av nordmenns døgnrytme og ikke sjelden det store inntaket av alkohol før folk går ut. Ikke bare bør politiet belage seg på opp mot dobbelt så mange folk i gatene klokken 02:00, som det er i dag er 03:00, med de konsekvenser det har for politiets reaksjonsevne. Man må også regne med at langt flere folk enn i dag vil ønske å fortsett festen på en eller annen måte.

Vi vet fra byer som Trondheim, Bergen, Kristiansand, Arendal og andre at 02:00 har ført til en betydelig økning i etterfester i private hjem. Dette har ført til mer bråk nattestid i sentrumsnære boligområder. I Oslo er det allerede flere aktører i gråsonen som driver 'private fester' på i lokaler som ikke er underlagt kravene i skjenkelisensen. Enkelte er rene brannfeller. Det er dessverre ikke vanskelig at garantere at det vil bli langt mer av dette. Ikke minst fordi flere store og seriøse aktører vil legge ned eller kutte i kulturtilbudet nattestid. Oslo er her i en særstilling; en stor andel av de som bor i byen forventer et hovedstadstilbud. Det inkluderer et levende nattliv også utover det avholdsbevegelse eller eventuelt storting måtte mene er greit.

2.3 Når noe høres for godt ut til å være sant, er det gjerne det.

Det har vært tallrike rapporter om en fantastisk effekt av tidligere stengetider i flere byer rundt om i Norge. I hvert eneste tilfelle vi har kunnet sjekke, viser det seg at tallene som er servert i pressen ikke er å finne igjen i virkeligheten. Under gjengir vi bare to eksempler, som viser to ulike og bekymringsverdige utviklinger.

2.3.1. Bergen

En av de ansatte på Rick's i Bergen har i en lengre utredning, som jeg antar dere har mottatt (men som er vedlagt her), vist at reduksjonen i vold nattestid i Bergen antyder en høyere terskel for anmeldelse av mindre grov vold. Han sannsynliggjør langt på vei at dette er et resultat av politiets overtidsnekt, og lavere bemanning. Noe politiet i Bergen ikke har motsagt. Dette er en negativ utvikling som må løses gjennom gjenreisning av tilliten til politiet, og bedre tilstedeværelse fra politiets side.

2.3.2. Trondheim

Det har vært rapportert at volden i Trondheim gikk ned med 30% etter at byen stengte 02:00. Det stemmer i følge politiets egne tall for anmeldelser at volden i Midtbyen i Trondheim gikk ned 15% fra 2007 til 2008, hvorav byen stengte 02:00 de 6 siste månedene i 2008. Månedene med 02:00 sammenfaller forøvrig igjen med politiets overtidsnekt. Men Midtbyen er bare en del av Trondheim. Den totale nedgangen i Trondheim var på 3.2%, og totalt var det en nedgang på 0.9% i hele Sør-Trøndelag.

Dette langt på vei underbygger vårt inntrykk av en markant økning i private fester og etterfester, med påfølgende konsekvenser. Vold er uakseptabelt uansett hvor det skjer, men det er enda mer problematisk om volden skjer i boligområder og private hjem, enn i områder hvor den er synlig for dørvakter, politi og vitner.

2.4 Voldsproblemet både kan og bør løses i byen

Utelivsbransjen har i de siste årene fått langt bedre kontroll med vakthold. Kurs og lisensiering har gjort dørvaktene bedre egnet til den jobben de er satt til. Det planlegges nå videre krav til dørvakter gjennom vekterkurs. Dette vil være en stor kostnad for bransjen som vil betale mer i lønn til vakter, men også et skritt mot bedre kontroll.

Vi kan ikke skjønne at man ønsker å fraskrive seg denne resursen klokken 02:00, på det tidspunktet det i dag er suverent flest folk på utestedene. Vi undrer hva slags kavaleri politiet må stille bare for å videreføre dages utilstrekkelige håndtering av det som skjer. Vi har selv nylig opplevd at det tok tre kvarter å få politiet til å hente en lommetyv som våre dørvakter holdt igjen rett etter 03:00. Hva gjør vi om det noe skjer 02:00 i framtiden, mens politiet har dobbelt opp å stri med på Karl Johan, i Kirkegata og i Rosenkrantzgate? Vi vet mer resurser er lovet til politiet, men kan ikke se at det nærmer seg det som trengs. Snarer er det vi hører fra politiet i Oslo at de vil bruke mindre resurser, og nedbanne tidligere slik de gjorde i Bergen. Slikt blir det sikkert færre anmeldte tilfeller, men ikke nødvendigvis mindre vold, eller for den saks skyld trygghet.

Det er en kjensgjerning at volden i byene, slik som i Oslo, er konsentrert rundt klart avgrensede problemområder. Vi vet at disse områdene tiltrekker seg folk som er ute etter bråk, både folk som er inne på utestedene, og folk som ikke engang har vært innom noe utested. Vi vet at disse områdene typisk er preget av kommersielle steder og 18'års steder, begge med lavt kulturinhold.

Det er uforståelig for oss at man ikke først og fremst bruker tid på å rydde opp i problemområdene i de store byene. Vi kan tenke oss en hel rekke tiltak dette forslaget hopper pent bukk over: Større ansvarliggjøring av utestedene som tiltrekker seg brorparten av problemene. Strengere tiltak mot overskjenking. Langt tydeligere reaksjoner mot voldsutøvere og da spesielt gjengangere. Bedre transport tilbud og tilrettelegging av køordninger ved transport

tilbudene. Kulturelle tiltak ovenfor 18'års segment som i dag er preget av kommersiell rovdrift. Differensiering av skjenketidene for å hindre store ansamlinger av folk i gatene samtidig. Bygge videre på vaktholdet ved stedene med bedre integrering og kommunikasjon med politiet, med spesielt fokus på køhåndtering, overskjenking og håndtering av folk som gjentatte ganger skaper bråk. Denne listen kan lett gjøres lengre.

2.5 Hvem er det vi skal 'redde' byen for?

Det har blitt argumentert for at det å kutte en time vil ta byen tilbake til vanlige folk, hvem nå dette enn er? Det er en naiv påstand, selv fra enkelte som tydelig ikke selv går noe videre på byen. Snarere betyr det at 'vanlige folk' i fremtiden må bevege seg hjemover enda time tidligere, om de ønsker å unngå voldstoppen i forbindelse med stenging, samt alle taxikørs mor. Når det gjelder voldstoppen i Bergen, viser statistikken innhentet av Rick's at den har flyttet seg en halvtime i takt med at Bergen nå stenger 02:30. Samtidig er voldstoppen like intens som før. Med opp mot dobbelt så mange på vei hjem samtidig klokka 02:00 som 03:00 kan vi hilse 'velkommen tilbake' til taxikøene enkelte av oss husker godt fra midten 90'tallet, da det en periode stengte 02:30 i Oslo. Det krever ingen spåmann for å fastslå at taxikøene igjen, slik det var den gang, vil bli det rene Ville Vesten. En situasjon som er helt uakseptabel, og neppe det vanlige folk vil anse som å få byen tilbake. Forøvrig er det et paradoks at man ikke spør seg hva folk som faktisk bruker byen mye ønsker seg. Tydeligvis må våre valg og behov vike for andres programforpliktelser og betraktninger av hva som er bra oss.

Vi er ikke totalt motstandere av tidligere stengetid som et virkemiddel i voldsbekjempelse. Spesielt antar vi at det kan det være fornuftig ovenfor 18 års segmentet. Vi ser gjerne at man også skiller mellom ulike typer utesteder,

og at man beveger seg mot en mer kontinental modell med differensiert skjenketider. Det er uforståelig for oss, at man må rasere kulturtilbudet nattetid for folk som bruker byen hyppig, gjerne som en deres viktigste kultur og møtearena, for å gi den til andre 'som i dag ikke går ut for de er redde for vold'. Vi mener at det er plass til begge, særlig da det ikke er vi som står for voldsproblemene, snarere tvert imot!

Høringssvar – Del 3: Konklusjon

Dessverre ser vi at man ignorerer negative utfall av 02:00 i de byene hvor det er innført; privatisering av vold, nabobråk, flere uregulerte og ulovlige fester, dårligere transport tilbud og kutt i det kulturelle innholdet. Vi ser med undring på at man ikke konsulterer den delen av kultursektoren som man nå rammer direkte. Spesielt når det er vi som er med å skape levende byer på kvelden. Det er ikke for mye å forlange at dere hører på oss, og tar hensyn.

Enda verre er det at de glansbildene vi har blitt servert om reduksjon i vold ikke tåler ettersyn. I flere tilfeller er statistikk brukt så tendensiøst og selektivt at det krysser grensen for ren løgn, slik eksempelet er i Trondheim. Vi som bruker byen aktivt nattestid, den store gruppen mennesker som ønsker å bo i en levende hovedstad med plass til mangfold har ikke foreslått dette. Så før lokaldemokratiets handlingsrom i skjenketidene kuttet, er det ikke mye å forlange at man bruker tid på en ærlig og uavhengig gjennomgang av effekten i de byene som hittil har innført kortere skjenketider. Også med tanke på problemstillingene over, og den støyen som overtidsnekten i politiet hittil har skapt i statistikken. Hvis ikke blir forslaget stående igjen nakent på en grunnmur av moralisme og et reaksjonært ønske om sosial kontroll. Slik blir ikke Norge et tryggere sted å gå ut om kvelden, kun et mindre land å bo i.

Vedlegg

1. "rapport fra Bergen.pdf" – Rapporten fra Ricks i Bergen om sammenheng mellom skjenketider og vold med spesielt fokus på Bergen
2. "sentraletall20081.doc" – Kriminal statistikk fra Sør-Trøndelag, med tall fra 2007/08 over vold i Trondheim og Sør Trøndelag